

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

AVIZE

AUTORITATEA EUROPEANĂ PENTRU PROTECȚIA DATELOR

Avizul Autorității Europene pentru Protecția Datelor referitor la propunerile Comisiei pentru o directivă privind accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a societăților de investiții și pentru un regulament privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții

(2012/C 175/01)

AUTORITATEA EUROPEANĂ PENTRU PROTECȚIA DATELOR,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 16,

având în vedere Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în special articolele 7 și 8,

având în vedere Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date ⁽¹⁾,

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele comunitare și privind libera circulație a acestor date ⁽²⁾, în special articolul 28 alineatul (2) litera (a),

ADOPTĂ PREZENTUL AVIZ:

1. INTRODUCERE

1.1. Consultarea AEPD

1. Prezentul aviz face parte dintr-un pachet de patru avize ale AEPD referitoare la sectorul financiar, adoptate în aceeași zi ⁽³⁾.
2. La 20 iulie 2011, Comisia a adoptat două propuneri privind revizuirea legislației în domeniul bancar. Prima propunere se referă la o directivă privind accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și societăților de investiții („propunerea de directivă”) ⁽⁴⁾. A doua propunere vizează un regulament privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții („propunerea de regulament”) ⁽⁵⁾. Aceste propuneri au fost transmise AEPD, spre consultare, în aceeași zi. La 18 noiembrie 2011, Consiliul Uniunii Europene a consultat AEPD privind propunerea de directivă.
3. AEPD a fost consultată informal anterior adoptării propunerii de regulament. AEPD observă că unele dintre observațiile sale au fost incluse în propunere.
4. AEPD salută faptul că a fost consultată de către Comisie și Consiliu și recomandă includerea unei referiri la prezentul aviz în preambulul instrumentului adoptat.

⁽¹⁾ JO L 281, 23.11.1995, p. 31.

⁽²⁾ JO L 8, 12.1.2001, p. 1.

⁽³⁾ Avizele AEPD din 10 februarie 2012 referitoare la pachetul legislativ privind revizuirea legislației în domeniul bancar, agențiile de rating de credit, piețele de instrumente financiare (MIFID/MIDIR) și abuzul de piață.

⁽⁴⁾ COM(2011) 453.

⁽⁵⁾ COM(2011) 452.

1.2. Obiectivele și domeniul de aplicare al propunerilor

5. Propunerea legislativă conține două instrumente juridice: o directivă privind accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a societăților de investiții și un regulament privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții. Obiectivele în materie de politică ale propunerii de revizuire sunt, pe scurt, asigurarea unei bune funcționări a sectorului bancar și restabilirea încrederii operatorilor și publicului. Instrumentele propuse vor înlocui Directiva 2006/48/CE și Directiva 2005/49/CE, care vor fi ulterior abrogate.
6. Principalele elemente noi ale propunerii de directivă sunt dispozițiile privind sancțiunile, governanța corporativă eficientă și dispozițiile privind prevenirea încrederii excesive în ratingurile de credit externe. În special, propunerea urmărește să introducă un regim eficient și proporțional de sancțiuni, un domeniu de aplicare personal corespunzător al sancțiunilor administrative, publicarea sancțiunilor și mecanisme de încurajare a raportării încălcărilor. În plus, propunerea urmărește să consolideze cadrul legislativ privind governanța corporativă și să reducă importanța excesivă acordată ratingurilor externe ⁽⁶⁾.
7. Propunerea de regulament vine în completarea propunerii de directivă prin stabilirea de cerințe prudențiale uniforme și aplicabile direct instituțiilor de credit și societăților de investiții. Astfel cum se arată în expunerea de motive, obiectivul central al inițiativei este consolidarea eficacității reglementării capitalului instituțiilor în UE și reducerea impactului negativ al acestuia asupra sistemului financiar ⁽⁷⁾.

1.3. Scopul avizului AEPD

8. Deși majoritatea dispozițiilor instrumentelor propuse fac referire la urmărirea activităților desfășurate de instituțiile de credit, implementarea și aplicarea cadrului legislativ pot, în unele cazuri, să afecteze drepturile persoanelor în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal.
9. Mai multe dispoziții ale propunerii de directivă permit schimbul de informații între autoritățile din statele membre și, posibil, țări terțe ⁽⁸⁾. Aceste informații pot fi legate de persoane fizice, precum angajații, acționarii și membrii conducerii instituțiilor de credit. În plus, conform propunerii de directivă, autoritățile competente pot impune sancțiuni directe persoanelor fizice și au obligația de a publica sancțiunile aplicate, inclusiv identitatea persoanelor responsabile ⁽⁹⁾. Pentru a facilita detectarea încălcărilor, propunerea introduce obligația autorităților competente de a institui mecanisme de încurajare a raportării acestora ⁽¹⁰⁾. În plus, propunerea de regulament obligă instituțiile de credit și societățile de investiții să divulge informații referitoare la propriile politici de remunerare, inclusiv sumele plătite, defalcate pe categorii de personal și de salarizare ⁽¹¹⁾. Toate aceste dispoziții pot avea implicații asupra persoanelor în cauză în ceea ce privește protecția datelor.
10. Având în vedere cele de mai sus, prezentul aviz tratează următoarele aspecte ale pachetului referitoare la protecția vieții private și a datelor: 1. aplicabilitatea legislației privind protecția datelor; 2. transferurile de date către țări terțe; 3. secretul profesional și utilizarea informațiilor confidențiale; 4. publicarea obligatorie a sancțiunilor; 5. mecanismele de raportare a încălcărilor; 6. cerințele de divulgare privind politicile de remunerare.

2. ANALIZA PROPUNERILOR

2.1. Aplicabilitatea legislației privind protecția datelor

11. Considerentul 74 din propunerea de directivă conține o referire la aplicabilitatea integrală a legislației în domeniul protecției datelor. Cu toate acestea, se recomandă introducerea în propuneri, prin intermediul unui articol de fond, a unei referiri la legislația aplicabilă în domeniul protecției datelor. Un bun

⁽⁶⁾ Expunerea de motive a propunerii de directivă, pp. 2 și 3.

⁽⁷⁾ Expunerea de motive a propunerii de regulament, pp. 2 și 3.

⁽⁸⁾ A se vedea, în special, articolele 24, 48 și 51 din propunerea de directivă.

⁽⁹⁾ Articolul 65 alineatul (2) și articolul 68 din propunerea de directivă.

⁽¹⁰⁾ Articolul 70 din directiva propusă.

⁽¹¹⁾ Articolul 435 din regulamentul propus.

exemplu de astfel de dispoziții de fond se află în articolul 22 al propunerii de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind utilizările abuzive ale informațiilor privilegiate și manipularile pieței⁽¹²⁾, care prevede, ca regulă generală, faptul că Directiva 95/46/CE și Regulamentul (CE) nr. 45/2001 se aplică prelucrării datelor cu caracter personal în contextul propunerii.

12. Acest aspect este deosebit de important în cazuri precum cel al diverselor dispoziții privind schimburile de informații cu caracter personal. Aceste dispoziții sunt perfect legitime, dar trebuie să fie aplicate într-o manieră consecventă cu legislația în domeniul protecției datelor. Trebuie să se evite în special riscul ca acestea să fie interpretate ca fiind o autorizație „în alb” pentru schimbul tuturor tipurilor de date cu caracter personal. O referire la legislația în domeniul protecției datelor, inclusiv în conținutul articolelor de fond, va reduce în mod semnificativ acest risc.
13. Prin urmare, AEPD propune introducerea unei dispoziții de fond similare celei din articolul 22 al propunerii de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind utilizările abuzive ale informațiilor privilegiate și manipularile pieței⁽¹³⁾, care să conțină sugestiile pe care le-a prezentat cu privire la această propunere⁽¹⁴⁾, cum ar fi aplicabilitatea legislației în vigoare în domeniul protecției datelor și clarificarea referirii la Directiva 95/46/CE prin menționarea faptului că dispozițiile se aplică în conformitate cu normele naționale de aplicare a Directivei 95/46/CE.

2.2. Transferuri către țări terțe

14. Articolul 48 din propunerea de directivă prevede că Comisia poate propune Consiliului negocierea de acorduri cu țări terțe, prin care să se asigure, printre altele, că autoritățile competente din țările terțe pot obține informațiile necesare pentru supravegherea societăților-mamă care sunt situate pe teritoriile lor și au filiale în unul sau mai multe state membre.
15. În cazul în care aceste informații conțin date cu caracter personal, Directiva 95/46/CE și Regulamentul (CE) nr. 45/2001 se aplică integral în ceea ce privește transferul de date către țări terțe. AEPD propune precizarea în articolul 48 a faptului că, în astfel de cazuri, aceste acorduri trebuie să respecte condițiile privind transferul datelor personale către țările terțe prevăzute la capitolul IV din Directiva 95/46/CE și în Regulamentul (CE) nr. 45/2001. Același lucru trebuie să fie prevăzut în privința articolului 56 privind cooperarea cu autoritățile competente din țări terțe care au încheiat acorduri cu state membre și ABE.
16. Pe lângă aceasta, având în vedere riscurile presupuse de astfel de transferuri, AEPD recomandă adăugarea unor garanții specifice similare celor de la articolul 23 din propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind utilizările abuzive ale informațiilor privilegiate și manipularile pieței. În avizul său privind această propunere, AEPD salută obligația de instituire a unor garanții adecvate, precum evaluarea de la caz la caz, verificarea necesității transferului și existența unui nivel corespunzător de protecție a datelor cu caracter personal în țara terță destinată a datelor cu caracter personal.

2.3. Secretul profesional și utilizarea informațiilor confidențiale

17. Articolul 54 din propunerea de directivă prevede că personalul autorităților competente trebuie să respecte obligația secretului profesional. Al doilea paragraf din articolul 54 interzice divulgarea informațiilor confidențiale, cu excepția celor „sub formă de rezumat sau în formă agregată, astfel încât să nu se poată identifica instituțiile de credit individuale [...]”. Această formulare nu explică dacă interdicția include și divulgarea datelor cu caracter personal.
18. AEPD recomandă extinderea interdicției de divulgare a informațiilor confidențiale prevăzută la al doilea paragraf al articolului 54 alineatul (1) la cazurile în care sunt identificabile persoane (nu doar „instituții de credit individuale”). Cu alte cuvinte, dispoziția ar trebui reformulată pentru a interzice divulgarea informațiilor confidențiale, cu excepția celor „sub formă de rezumat sau în formă agregată, astfel încât instituțiile de credit și persoanele fizice individuale să nu poată fi identificate” (subliniere adăugată).

⁽¹²⁾ Propunere a Comisiei de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind utilizările abuzive ale informațiilor privilegiate și manipularile pieței, COM(2011) 651.

⁽¹³⁾ A se vedea nota de subsol nr. 12.

⁽¹⁴⁾ A se vedea Avizul din 10 februarie 2012 referitor la propunerile Comisiei privind un regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind utilizările abuzive ale informațiilor privilegiate și manipularile pieței, COM(2011) 651, și o directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind sancțiunile penale pentru utilizările abuzive ale informațiilor privilegiate și manipularile pieței, COM(2011) 654.

2.4. Dispoziții privind publicarea sancțiunilor

2.4.1. Publicarea obligatorie a sancțiunilor

19. Unul dintre principalele obiective ale pachetului de propuneri constă în consolidarea și apropierea cadrelor juridice ale statelor membre privind sancțiunile și măsurile administrative. Propunerea de directivă prevede atribuția autorităților competente de a impune sancțiuni nu doar instituțiilor de credit, ci și persoanelor care au responsabilitatea materială a încălcărilor⁽¹⁵⁾. Articolul 68 obligă statele membre să se asigure că autoritățile competente publică fără întârziere orice sancțiune sau măsură aplicată pentru încălcarea propunerii de regulament sau a dispozițiilor naționale adoptate pentru transpunerea propunerii de directivă, inclusiv informații privind tipul și natura încălcării și identitatea persoanelor responsabile pentru aceasta.
20. Publicarea sancțiunilor poate contribui la sporirea caracterului disuasiv, deoarece autorii efectivi și potențiali pot fi descurajați să comită infracțiuni pentru a evita prejudicii semnificative în ceea ce privește reputația. În plus, astfel va spori transparența, deoarece operatorilor de pe piață li se va aduce la cunoștință faptul că a fost comisă o încălcare de către o anumită persoană⁽¹⁶⁾. Această obligație este restrânsă numai atunci când publicarea informațiilor ar aduce un prejudiciu disproporționat părților implicate, caz în care autoritățile competente publică sancțiunile fără a indica identitatea persoanelor responsabile.
21. AEPD nu are convingerea că obligația de publicare a sancțiunilor, în forma sa actuală, îndeplinește cerințele legislației privind protecția datelor astfel cum au fost interpretate de Curtea de Justiție în Hotărârea *Schecke*⁽¹⁷⁾. Autoritatea este de părere că scopul, necesitatea și proporționalitatea măsurii nu sunt stabilite în mod suficient și că, în orice caz, ar fi trebuit prevăzute garanții adecvate privind drepturile persoanelor.

2.4.2. Necesitatea și proporționalitatea publicării

22. În Hotărârea *Schecke*, Curtea de Justiție a anulat dispozițiile unui regulament al Consiliului și ale unui regulament al Comisiei, care prevedeau obligația de publicare a informațiilor referitoare la beneficiarii fondurilor agricole, inclusiv identitatea beneficiarilor și sumele primite de aceștia. Curtea a susținut că publicarea în cauză constituia prelucrare de date cu caracter personal, intrând sub incidența articolului 8 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene („Carta”) și, astfel, reprezenta o încălcare a drepturilor recunoscute în articolele 7 și 8 ale Cartei.
23. După ce a concluzionat că „derogările de la protecția datelor cu caracter personal și restrângerile de la aceasta trebuie să fie efectuate în limitele strictului necesar”, Curtea a analizat scopul publicării și proporționalitatea acesteia. Curtea a concluzionat că, în cazul respectiv, niciun element nu indica faptul că, atunci când au adoptat legislația în cauză, Consiliul și Comisia au luat în considerare modalități de publicare a informațiilor care ar fi fost conforme obiectivului unei astfel de publicări și care, în același timp, ar fi afectat într-o mai mică măsură pe respectivii beneficiari.
24. Articolul 68 din propunerea de directivă pare să fie afectat de aceleași neajunsuri subliniate de CEJ în Hotărârea *Schecke*. Trebuie reținut că, atunci când o prevedere care impune divulgarea publică a unor informații cu caracter personal este evaluată din punctul de vedere al cerințelor de protecție a datelor, este deosebit de important să existe un scop clar și bine definit care urmează a fi îndeplinit prin publicarea în cauză. Numai în condițiile în care există un astfel de scop se poate stabili dacă publicarea respectivelor date cu caracter personal este cu adevărat necesară și proporțională⁽¹⁸⁾.
25. După ce a citit propunerea și documentele însoțitoare (de exemplu, raportul evaluării impactului), AEPD este de părere că scopul și, astfel, necesitatea acestei măsuri nu sunt clar stabilite. În timp ce considerentele propunerii nu conțin nicio mențiune în această privință, raportul evaluării impactului se limitează la a susține că „publicarea sancțiunilor este un element important pentru asigurarea efectului disuasiv al acestora asupra destinatarilor și este necesară pentru a garanta un efect disuasiv asupra publicului larg”. Cu toate acestea, raportul nu analizează dacă unele metode mai puțin intruzive

⁽¹⁵⁾ Domeniul de aplicare personal al sancțiunilor este clarificat în articolul 65 al propunerii de directivă, conform căruia statele membre se asigură că, în cazul încălcării obligațiilor care revin instituțiilor, holdingurilor financiare, holdingurilor financiare mixte și holdingurilor cu activitate mixtă, se pot aplica sancțiuni membrilor organului de conducere și oricăror alte persoane care sunt responsabile pentru încălcarea conform legislației naționale.

⁽¹⁶⁾ A se vedea raportul evaluării impactului, p. 42 și următoarele.

⁽¹⁷⁾ Cauzele conexate C-92/09 și C-93/09, *Schecke*, punctele 56-64.

⁽¹⁸⁾ A se vedea, în această privință, Avizul AEPD din 15 aprilie 2011 privind normele financiare aplicabile bugetului anual al Uniunii (JO C 215, 21.7.2011, p. 13).

ar fi putut garanta un rezultat similar în ceea ce privește caracterul disuasiv, fără a încălca dreptul la viață privată al persoanelor în cauză. În special, raportul nu explică de ce nu sunt suficiente amenzi sau alte tipuri de sancțiuni care nu se răsfrâng asupra vieții private.

26. În plus, raportul evaluării impactului nu pare să acorde suficientă atenție unor metode mai puțin intruzive de publicare a informațiilor, precum limitarea publicării la denumirea instituției de credit sau chiar analizarea necesității publicării de la caz la caz. În special ultima opțiune poate reprezenta, *prima facie*, o soluție mai proporțională, îndeosebi dacă se consideră că publicarea este, în sine, o sancțiune în temeiul articolului 67 alineatul (2) litera (a) și că articolul 69 prevede că, atunci când stabilesc sancțiunile, autoritățile competente trebuie să aibă în vedere circumstanțele relevante (respectiv, evaluarea de la caz la caz), precum gravitatea încălcării, gradul de responsabilitate personală, recidiva, pierderile suferite de părți terțe etc. Publicarea obligatorie a sancțiunilor în toate cazurile prevăzute la articolul 68 nu este compatibilă cu regimul de sancțiuni prevăzut la articolele 67 și 69.
27. Raportul evaluării impactului dedică doar câteva alineate explicațiilor privind caracterul insuficient al publicării de la caz la caz. Acesta susține că a lăsa autoritățile competente să decidă „dacă publicarea este adecvată” ar reduce efectul disuasiv al publicării ⁽¹⁹⁾. Totuși, în opinia AEPD, tocmai acest aspect – mai exact, posibilitatea de a evalua cazul din perspectiva circumstanțelor specifice – este cel care conferă o mai mare proporționalitate acestei soluții, care devine astfel o opțiune preferată în raport cu publicarea obligatorie în toate cazurile. De exemplu, această discreție ar putea permite autorității competente să evite publicarea în cazuri de încălcări mai puțin grave, când nu au fost produse daune importante, când partea a demonstrat o atitudine cooperantă etc.

2.4.3. Necesitatea unor garanții adecvate

28. Propunerea de directivă ar fi trebuit să prevadă garanții adecvate prin care să asigure un echilibru corect între diferitele interese implicate. Mai întâi, sunt necesare garanții în ceea ce privește dreptul persoanelor acuzate de a contesta decizia în instanță și prezumția de nevinovăție. În acest caz, articolul 68 ar fi trebuit formulat în mod specific, astfel încât să oblige autoritățile competente să adopte măsuri corespunzătoare privind ambele situații atunci când decizia este supusă unei căi de atac și, ulterior, este anulată de o instanță ⁽²⁰⁾.
29. În al doilea rând, propunerea de directivă ar trebui să garanteze respectarea într-o manieră proactivă a drepturilor persoanelor vizate. AEPD salută faptul că versiunea finală a propunerii prevede posibilitatea ca publicarea să fie exclusă în cazurile în care ar putea provoca daune disproporționate. Totuși, o atitudine proactivă ar trebui să presupună o informare prealabilă a persoanelor vizate în privința publicării deciziei prin care sunt sancționați, dar și faptul că aceștia beneficiază de dreptul de a se opune din considerente întemeiate și legitime, prevăzut la articolul 14 din Directiva 95/46/CE ⁽²¹⁾.
30. În al treilea rând, în timp ce propunerea de directivă nu specifică mediul în care pot fi publicate informațiile, în practică se presupune că, în majoritatea statelor membre, forma adoptată va fi cea a publicării pe internet. Publicările pe internet ridică probleme și riscuri specifice, privind în special nevoia de a garanta menținerea informațiilor online doar pe perioada necesară, precum și integritatea lor. Utilizarea motoarelor externe de căutare presupune, de asemenea, riscul ca informațiile să fie scoase din context și transmise prin internet și în afara acestuia în moduri care nu pot fi controlate cu ușurință ⁽²²⁾.

⁽¹⁹⁾ A se vedea pp. 44 și 45.

⁽²⁰⁾ De exemplu, autoritățile naționale ar putea lua în considerare următoarele măsuri: să amâne publicarea până la respingerea contestației sau, potrivit sugestiei din raportul evaluării impactului, să arate în mod clar că decizia poate fi contestată și că persoana beneficiază de prezumția de nevinovăție până când decizia devine finală și să publice o rectificarea atunci când decizia este anulată de o instanță.

⁽²¹⁾ A se vedea Avizul AEPD din 10 aprilie 2007 privind finanțarea politicii agricole comune (JO C 134, 16.6.2007, p. 1).

⁽²²⁾ A se vedea în această privință documentul publicat de autoritatea italiană pentru protecția datelor, cu titlul „Orientări privind prelucrarea datelor cu caracter personal conținute în acte și documente administrative, efectuate de către organisme publice în vederea publicării și difuzării prin internet”, disponibilă pe site-ul autorității italiene pentru protecția datelor: <http://www.garanteprivacy.it/garante/docjsp?ID=1803707>

31. Având în vedere cele mai sus, statele membre trebuie să aibă obligația de a se asigura că datele cu caracter personal ale persoanelor în cauză sunt păstrate online doar pentru o perioadă de timp rezonabilă, la sfârșitul căreia sunt șterse în mod sistematic⁽²³⁾. În plus, statele membre ar trebui să se asigure că au fost instituite măsuri de securitate și garanții adecvate, privind în special protecția împotriva riscurilor legate de utilizarea motoarelor externe de căutare⁽²⁴⁾.

2.4.4. Concluzii privind publicarea

32. AEPD este de părere că dispoziția referitoare la publicarea obligatorie a sancțiunilor – în forma sa actuală – nu respectă dreptul fundamental la protecția vieții private și a datelor. Legiuitorul ar trebui să evalueze cu atenție oportunitatea sistemului propus și să verifice dacă obligația de publicare depășește ceea ce este necesar pentru satisfacerea obiectivului de interes public urmărit și dacă există metode mai puțin restrictive de a îndeplini acest obiectiv. Sub rezerva acestui test de proporționalitate, obligația de publicare ar trebui, în orice caz, să fie însoțită de garanții adecvate care să asigure respectarea prezumției de nevinovăție, dreptul persoanelor vizate de a se opune, securitatea/exactitatea datelor și ștergerea acestora după o perioadă de timp rezonabilă.

2.5. Raportarea încălcărilor

33. Articolul 70 din propunerea de directivă se referă la mecanismele de raportare a încălcărilor, cunoscute și sub denumirea de „scheme de denunțare”. Deși pot reprezenta un eficient instrument de asigurare a conformității, aceste scheme ridică importante preocupări din perspectiva protecției datelor⁽²⁵⁾. AEPD salută prezența în propunere a unor garanții specifice, care urmează a fi dezvoltate ulterior la nivel național, privind protecția persoanelor care raportează suspiciuni de încălcări și, în general, protecția datelor cu caracter personal. AEPD înțelege că propunerea de directivă stabilește doar elementele principale ale schemei care urmează să fie aplicată de statele membre. Cu toate acestea, dorește să atragă atenția asupra următoarelor aspecte suplimentare.

34. Ca și în cazul altor avize⁽²⁶⁾, AEPD subliniază necesitatea introducerii unei referiri specifice la nevoia de a respecta confidențialitatea denunțătorilor și informatorilor. AEPD amintește că denunțătorii se află într-o poziție delicată. Persoanelor care furnizează astfel de informații trebuie să li se garanteze că datele lor de identitate vor fi prelucrate în condiții de confidențialitate, în special față de persoana în privința căreia este raportată o suspiciune de ilegalitate⁽²⁷⁾. Confidențialitatea datelor de identitate ale denunțătorilor trebuie să fie garantată în toate etapele procedurii, atât timp cât aceasta nu contravine reglementărilor naționale privind procedurile judiciare. În special, ar putea fi necesar ca identitatea să fie divulgată în contextul extinderii cercetărilor sau inițierii unor proceduri juridice ulterioare ca urmare a anchetei (inclusiv atunci când se constată că au fost prezentate declarații false cu rea intenție)⁽²⁸⁾. Având în vedere cele de mai sus, AEPD recomandă adăugarea la articolul 70 litera (b) a următoarei prevederi:

⁽²³⁾ Aceste aspecte sunt legate, de asemenea, de dreptul general „de a fi uitat”, a cărui includere în noul cadru legislativ pentru protecția datelor cu caracter personal este în discuție.

⁽²⁴⁾ Aceste măsuri și garanții pot consta, de exemplu, în excluderea indexării datelor prin motoarele externe de căutare.

⁽²⁵⁾ Grupul de lucru pentru protecția persoanelor în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal a publicat un aviz privind aceste scheme în 2006, în care făcea referire la aspecte de protecție a datelor caracteristice acestui fenomen: Avizul nr. 1/2006 privind aplicarea normelor UE de protecție a datelor pentru sistemele de informare internă în domeniul contabilității, al reviziilor contabile interne, al auditului, al combaterii corupției și infracțiunilor în domeniul bancar și financiar (Grupul de lucru privind denunțarea). Avizul este disponibil pe site-ul Grupului de lucru pentru protecția persoanelor în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal: http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/index_en.htm

⁽²⁶⁾ A se vedea, de exemplu, Avizul AEPD privind normele financiare aplicabile bugetului anual al Uniunii din 15 aprilie 2011 (JO C 215, 21.7.2011, p. 13) și Avizul privind investigațiile efectuate de OLAF din 1 iunie 2011 (JO C 279, 23.9.2011, p. 11).

⁽²⁷⁾ Importanța menținerii confidențialității denunțătorilor a fost deja amintită de AEPD în cadrul unei scrisori către Ombudsmanul European din 30 iulie 2010, în cazul 2010-0458, disponibilă pe site-ul AEPD (<http://www.edps.europa.eu>). A se vedea, de asemenea, avizele privind verificările prealabile din 23 iunie 2006, referitoare la anchetele interne ale OLAF (cazul 2010-0418), și din 4 octombrie 2007 privind anchetele externe ale OLAF (cazurile 2007-47, 2007-48, 2007-49, 2007-50, 2007-72).

⁽²⁸⁾ A se vedea Avizul privind normele financiare aplicabile bugetului anual al Uniunii din 15 aprilie 2011, disponibil la: <http://www.edps.europa.eu>

„identitatea acestor persoane trebuie garantată în toate etapele procedurii, cu excepția cazului în care divulgarea este impusă de legislația internă, în contextul extinderii anchetelor sau inițierii de proceduri juridice ulterioare”.

35. AEPD subliniază, de asemenea, importanța elaborării unor norme adecvate de garantare a drepturilor de acces ale persoanelor acuzate, care sunt strâns legate de dreptul la apărare ⁽²⁹⁾. Procedurile de primire a raportului și urmărirea acestora menționate la articolul 70 alineatul (2) litera (a) ar trebui să garanteze respectarea corespunzătoare a dreptului la informare, a dreptului de acces la dosarul de anchetă și a prezumției de nevinovăție și restrângerea acestora numai în măsura necesară ⁽³⁰⁾. În această privință, AEPD sugerează includerea în propunerea de directivă a dispoziției de la articolul 29 litera (d) din propunerea Comisiei de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind utilizările abuzive ale informațiilor privilegiate și manipulările pieței, care obligă statele membre să instituie „proceduri adecvate pentru a garanta dreptul persoanei incriminate de a se apăra și de a fi ascultată înainte de adoptarea unei decizii care o privește și dreptul la o cale de atac judiciară eficientă împotriva oricărei decizii sau măsuri care o privește”.
36. În sfârșit, în ceea ce privește alineatul (2) litera (c), AEPD observă cu satisfacție că această dispoziție obligă statele membre să asigure protecția datelor cu caracter personal atât ale persoanei incriminate, cât și ale celei care incriminează, în conformitate cu principiile stabilite în Directiva 95/46/CE. Totuși, AEPD propune eliminarea cuvintelor „principiile stabilite în” pentru ca referirea la directivă să aibă un caracter mai cuprinzător și obligatoriu. În privința necesității de a respecta legislația în materie de protecție a datelor în cursul aplicării practice a schemelor, AEPD dorește să sublinieze în special recomandările Grupului de lucru pentru protecția persoanelor în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal conținute în avizul său din 2006 privind denunțarea. Printre altele, în cursul aplicării schemelor naționale, entitățile competente ar trebui să aibă în vedere necesitatea de a respecta proporționalitatea prin limitarea, într-o măsură cât mai mare, a categoriilor de persoane îndreptățite să raporteze, a categoriilor de persoane care pot fi incriminate și a încălcărilor pentru care pot fi incriminate; nevoia de a favoriza rapoartele identificate și confidențiale în detrimentul rapoartelor anonime; nevoia de a dispune divulgarea identității informatorilor atunci când aceștia au prezentat declarații răuvoitoare; nevoia de a respecta perioade stricte de păstrare a datelor.

3. CONCLUZII

37. AEPD adresează următoarele recomandări:

- introducerea în propuneri a unei dispoziții de fond, după cum urmează: „În ceea ce privește procedurile de prelucrare a datelor cu caracter personal efectuate de statele membre în cadrul prezentului regulament, autoritățile competente aplică dispozițiile naționale de punere în aplicare a Directivei 95/46/CE. În ceea ce privește procedurile de prelucrare a datelor cu caracter personal efectuate de ABE în cadrul prezentului regulament, ABE respectă dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 45/2001”;
- modificarea articolului 54 alineatul (1) al doilea paragraf, pentru a permite divulgarea informațiilor confidențiale numai sub formă de rezumat sau în formă agregată, „astfel încât instituțiile de credit și persoanele fizice individuale să nu poată fi identificate” (subliniere adăugată);
- clarificarea în articolele 48 și 56 a faptului că acordurile cu țări terțe sau autorități din țări terțe pentru transferul de date cu caracter personal trebuie să respecte condițiile de transfer al datelor cu caracter personal către țări terțe, astfel cum sunt stabilite în capitolul IV din Directiva 95/46/CE și în Regulamentul (CE) nr. 45/2001, și introducerea în propunerea de directivă a unei dispoziții similare celei de la articolul 23 din propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind utilizările abuzive ale informațiilor privilegiate și manipulările pieței ⁽³¹⁾;

⁽²⁹⁾ A se vedea, în această privință, Orientările AEPD privind prelucrarea datelor cu caracter personal în anchetele administrative și procedurile disciplinare din instituțiile și organismele europene, care dezvoltă relația strânsă între dreptul de acces al persoanelor vizate și dreptul la apărare al persoanelor incriminate (pp. 8 și 9): http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Supervision/Guidelines/10-04-23_Guidelines_inquiries_EN.pdf

⁽³⁰⁾ A se vedea Avizul Grupului de lucru pentru protecția persoanelor în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal privind schemele de informare, pp. 13 și 14.

⁽³¹⁾ A se vedea nota de subsol nr. 12.

- având în vedere îndoielile exprimate în prezentul aviz, evaluarea necesității și proporționalității sistemului propus de publicare obligatorie a sancțiunilor. Sub rezerva rezultatului testului de necesitate și proporționalitate, asigurarea, în orice caz, a unor garanții adecvate care să asigure respectarea prezumției de nevinovăție, a dreptului persoanelor vizate de a se opune, securitatea/exactitatea datelor și ștergerea acestora după o perioadă de timp rezonabilă;

- în ceea ce privește articolul 70: 1. adăugarea la litera (b) a unei dispoziții conform căreia: „identitatea acestor persoane trebuie garantată în toate etapele procedurii, cu excepția cazului în care divulgarea este impusă de legislația internă, în contextul extinderii anchetelor sau inițierii de proceduri juridice ulterioare”; 2. adăugarea unei litere (d) prin care statele membre sunt obligate să instituie „proceduri adecvate pentru a garanta dreptul persoanei incriminate de a se apăra și de a fi ascultată înainte de adoptarea unei decizii care o privește și dreptul la o cale de atac judiciară eficientă împotriva oricărei decizii sau măsuri care o privește”; 3. eliminarea cuvintelor „principiile stabilite în” de la litera (c) a prevederii.

Adoptat la Bruxelles, 10 februarie 2012.

Giovanni BUTTARELLI
*Adjunctul Autorității Europene pentru Protecția
Datelor*
